

Implementering af øremærket forældreorlov, artikel 5, stk. 2.

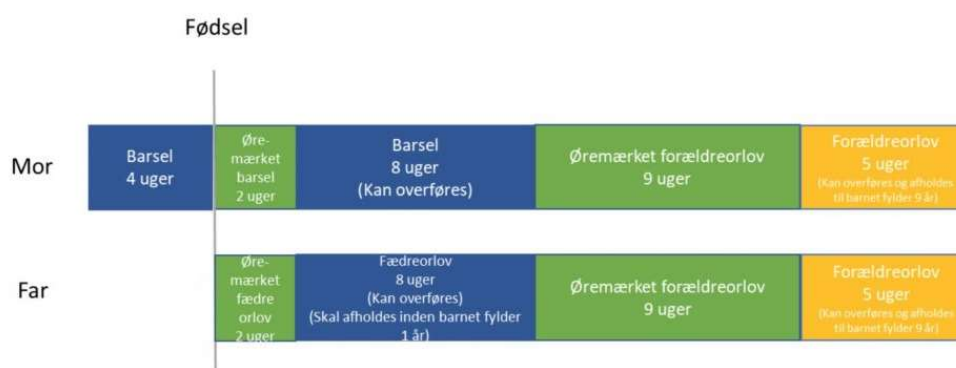
FH og DA er enige om, at implementeringen af orlovsdirektivet skal understøtte en mere lige fordeling af orlov imellem forældrene. Denne tilgang følger i sporet af de seneste overenskomstforhandlinger, hvor parterne øgede øremærkningen af lønrettigheder til fædre under forældreorlov.

Parterne er ligeledes enige om, at modellen for den øremærkede orlov skal have en ligestillingsmæssig effekt, der reelt er medvirkende til, at fædres orlovsandel øges, og at mødres dermed afkortes, så der inden for de direktivmæssige og lovgivningsmæssige rammer sker videst mulig lighed af orlov. Dette bør ske under hensyn til, at der bevares fleksibilitet, som giver forældrene mulighed for at aftale en anden fordeling imellem sig. Med den samlede implementering skal der ikke ske en forøgelse af de samlede, eksisterende orlovsrettigheder.

En model for implementering af øremærket forældreorlov skal holde sig inden for de EU-retlige rammer, som Beskæftigelsesministeriet har fortolket i forbindelse med implementeringsarbejdet.

FH og DA er enige om at anbefale følgende model, som vil leve op til de opstillede mål om en mere ligelig fordeling af orlov og en mere fleksibel fordeling af orloven mellem forældrene:

Ny model

Gældende regler

FH og DA foreslår en model, hvor mor har 4 ugers barselsorlov før forventet fødsel, og forældrene efter fødslen har henholdsvis 10 ugers barselsorlov til mor og 10 ugers fædreorlov. Heraf vil der være 2 ugers pligtorlov til mor og 2 ugers ikke-overførbare orlov til far i umiddelbar forlængelse af fødslen.

Med forslaget øges den nuværende fædreorlov med 8 uger ved at konvertere en del af de eksisterende fælles forældreorlovsuger til fædreorlov. Formålet er at opnå en ligestilling af forældrenes orlovsrettigheder efter fødslen. Fædreorloven skal – i tråd med EU-Kommissionens tilkendegivelse – afholdes inden for de første 12 måneder af barnets liv med det formål at styrke den tidlige tilknytning mellem far og barn.

Med modellen kan 8 uger af fars fædreorlov overføres til mor. Overført fædreorlov vil også skulle afholdes inden barnet fylder 1 år.

For så vidt angår mors barselsorlov, anvendes princippet i den såkaldte Montull-dom C 5/12, til at gøre 8 uger af mors 10 ugers barselsorlov efter fødslen fleksible ved at gøre det muligt for mor at overdrage sin ret til fravær med ydelse til far i denne periode.

Der gives endvidere hver forælder ret til 9 ugers øremærket forældreorlov svarende til orlovsdirektivets minimumskrav.

Den øremærkede forældreorlov kan tidsmæssigt afholdes efter forældrenes ønske, op til barnet fylder 9 år.

Endelig har forældrene 10 ugers orlov tilsammen, som kan fordeles mellem forældrene efter deres ønske. De 10 uger fordeles forlods med 5 uger til hver forælder, men ved aktiv handling

kan disse uger overføres frit imellem forældrene Den overførbare forældreorlov kan også tidsmæssigt afholdes, op til barnet fylder 9 år.

Med muligheden for at forældrene kan overføre henholdsvis barsels-/fædreorlov og forældreorlov til hinanden, skabes der fleksibilitet for den enkelte familie, så mor har mulighed for at overføre henholdsvis 8 ugers barselsorlov og 5 ugers forældreorlov. Tilsvarende kan far overføre 8 ugers fædreorlov og 5 ugers forældreorlov til mor.

Dette betyder, at mor vil have ret til 11 uger med ret til barselsdagpenge efter fødsel, der ikke kan overføres. Hun vil fortsat have ret til 4 ugers barselsorlov før forventet fødsel. Far vil have ret til 11 uger med ret til dagpenge efter fødslen, der ikke kan overføres.

- Modellen lægger op til en total ligedeling af orloven *efter fødsel*, hvor far og mor hver kan afholde i alt 24 ugers orlov med ydelser. Hvis forældrene ikke foretager sig noget.
- Mor vil have mulighed for at overføre i alt 13 uger til far, og far vil have mulighed for at overføre 13 uger til mor.
- Vælger far at overføre sine 13 overførbare uger til mor, kan hun afholde 41 ugers orlov inkl. de 4 ugers barselsorlov før forventet fødsel. Far kan så holde 11 uger *efter fødslen*.
- Vælger mor at overføre alle sine 13 overførbare uger til far, kan han holde 37 ugers orlov *efter fødslen*. Mor holder så 4 uger *inden forventet fødsel* og 11 uger *efter fødslen*.

Modellen tilskynder til en mere ligelig fordeling af omsorgsforpligtelser mellem kvinder og mænd og understøtter muligheden for tidligt at knytte et bånd mellem fædre og børn. Dette hensyn er i overensstemmelse med baggrunden for orlovsdirektivets øremærkning af forældreorlov, og sker ud fra et mål om at fremme og lette mødrenes reintegration på arbejdsmarkedet, efter at de har taget en periode med barselsorlov og forældreorlov. Derudover understøtter den foreslåede model, at den enkelte familie får størst mulig fleksibilitet til at tilpasse den samlede orlovsperiode i henhold til deres familie- og arbejdslivsbalance.

Det bemærkes, at der efter de gældende danske regler fortsat vil være ret til yderligere 32 ugers forældreorlov uden ret til barselsdagpenge. De uger forholder ovenstående model sig ikke til.

Særligt vedrørende kvalifikationsperiode for personer der opnår lønmodtagerstatus i perioden imellem barnets fødsel, og til det fylder 9 år.

Direktivet tilsiger, at medlemsstaterne til enhver tid skal sikre forældre 9 ugers forældreorlov og ikke nødvendigvis i forbindelse med barnets fødsel. Det har betydning i de situationer, hvor en forælder opnår lønmodtagerstatus efter barnets fødsel. Hvis en person opnår lønmodtagerstatus i perioden imellem barnets fødsel, og til det fylder 9 år, foreslår FH og DA, at retten til forældreorlov gøres betinget af en arbejdsmæssig kvalifikationsperiode eller en ansættelsesperiode på et år, således som artikel 5, stk. 4 muliggør. Dette er i overensstemmelse med princippet om minimumsimplementering. I tilfælde af flere på hinanden følgende tidsbegrænsede kontrakter, som defineret i Rådets direktiv 1999/70/EF (14), med samme arbejdsgiver skal summen af sådanne kontrakter tages i betragtning i forbindelse med beregning af den kvalificerende periode.

